

Presentatie bij gemeente Laarbeek
24 oktober 2019

Provincie Noord-Brabant

Even voorstellen:

Raschid Karamat Ali

Beleidsmedewerker Financieel Toezicht

Toeziethouder gemeente Laarbeek

Wat wil ik met u bespreken?

- De rol van de provincie als financieel toezichthouder
- In vogelvlucht: het gemeenschappelijk toezichtkader (afgekort: GTK)
- Structureel en reëel begrotingsevenwicht
- Onderwerpen die zijn genoemd in de brief bij de begroting 2019

Rol van de toezichthouder (1)

- Helpt gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding
- Biedt daarbij meerwaarde aan de kwaliteit van het openbaar bestuur
- Geeft adviezen (vanuit zijn rol als toezichthouder)
- Voorkomen dat een gemeente niet meer in staat is financiële tekorten zelf op te lossen (voorkomen dat een beroep gedaan wordt op art. 12 FvW)

Rol van de toezichthouder (2)

- Communiceert (formeel) met het orgaan dat besluit genomen heeft: begroting = raad > zie toezichtoordeel d.m.v. jaarlijkse begrotingsbrief.
- In de praktijk vindt communicatie op ambtelijk niveau plaats
- Pas bij financiële problemen wordt ‘opgeschaald’ naar het college en eventueel vervolgens naar de raad. Dit is bij Laarbeek niet nodig geweest bij de begroting 2019.

Rol van de toezichthouder (3)

Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT): gezamenlijk (BZK, VNG, IPO). Hierin wordt ingezet op een verandering van het toezicht

5 actielijnen:

- Versterken / verbinden horizontale controle en verticaal toezicht
- Beter voeren dialoog
- Beter leren via toezicht
- Uniformeren uitvoering toezicht
- Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

Belangrijkste verschillen met het oude GTK uit 2014

- Waarom een nieuw toezichtkader (GTK)?
 - Agenda toekomst van het interbestuurlijk toezicht

- Uitgebreider en vollediger:
 - Bevat de vaste toetspunten die de toezichthouders hanteren (geen nieuwe werkwijze overigens)
 - Ook wijzigingen die voortvloeien uit notities van de Commissie BBV zijn opgenomen

Zie ook onze begeleidende brief bij het GTK (datum: 2 juli 2019)

Algemene uitgangspunten voor het GTK

- Gemeente is verantwoordelijk voor het financieel beleid
- Toezichthouder vormt zich een oordeel over het structureel en reëel evenwicht in de (meerjaren)begroting
 - Uniformiteit financieel toezicht (maatwerk blijft mogelijk)
 - Risicogericht toezicht
 - Proportioneel toezicht
 - Transparantie in de oordeelsvorming en communicatie
- Vorm van toezicht wordt bepaald op basis van structureel en reëel evenwicht in de begroting (en meerjarenraming)

Wat is structureel begrotingsevenwicht?

- De structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten
- Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten
- De raad heeft de wettelijke verplichting om een structureel sluitende begroting vast te stellen (op grond van de Gemeentewet)
- De toezichthouder heeft de wettelijke taak om zich hierover een oordeel te vormen.
- Zie onze handreiking 'presentatie structureel begrotingssaldo'

Wat is reëel begrotingsevenwicht?

- De geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming moeten volledig en realistisch zijn.
- De gemeente moet dit realiteitsgehalte kunnen onderbouwen.
Voorbeelden hiervan:
 - Reële uitgangspunten voor de algemene uitkering gemeentefonds
 - Reële onderbouwing van taakstellingen en ombuigingen
 - Reële raming van onderhoudslasten kapitaalgoederen (actuele beheerplannen)
 - Reële raming van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen
- De toezichthouder vormt zich hierover een oordeel.

Vorm van toezicht: repressief of preventief

- Naleving inzendtermijnen begroting en jaarrekening
- Naleving structureel en reëel begrotingsevenwicht
- In het GTK worden de toetspunten benoemd (blz. 13)
- Als de gemeente voldoet aan de wettelijke criteria (naleving inzendtermijnen en structureel, reëel begrotingsevenwicht): repressief toezicht
- Zo niet: preventief toezicht. Begroting behoeft goedkeuring van GS.

Bevindingen begroting 2019 / repressief toezicht op basis van meerjarenraming

- Begroting 2019 (jaarschijf 2019) is niet structureel en reëel sluitend.
- Meerjarenraming 2020 – 2022 is wel structureel en reëel sluitend, maar pas in de laatste jaarschijf.
- Weerstandscapaciteit, in relatie tot de gekwantificeerde risico's, is ruim voldoende.

Conclusie:

Laarbeek voldoet aan de criteria voor het repressief toezicht en ook het weerstandsvermogen is voldoende. De gemeente heeft echter moeite om de begroting (exploitatie) structureel en reëel sluitend te krijgen/houden.

Bevindingen begroting 2019 / opmerkingen in brief van 2 december 2018

De volgende posten werden als onvoldoende reëel aangemerkt:

- Taakstelling inverdieneffect Peelsamenwerking
- Taakstelling inverdieneffect transformatie sociaal domein
- Te lage storting in voorziening gemeentelijke gebouwen

Wij hebben de begrotingssaldi 2019-2022 op deze onderdelen negatief bijgesteld.

- Opschuivend sluitend perspectief
 - In de meerjarenraming 2021-2023 zullen minimaal de jaarschijven 2022 en 2023 structureel en reëel in evenwicht moeten zijn.

Speciale aandachtspunten voor het begrotingsonderzoek 2020

- De onderwerpen die zijn genoemd in onze brief van 2 december 2018 zullen wederom worden getoetst (zie vorige dia)
- De toezichthouder zal zich een oordeel vormen over (de berekening van) de weerstandscapaciteit (bij afwijking signaleren)
- De toezichthouder zal beoordelen of het overzicht van incidentele baten en lasten voldoet aan de regelgeving (BBV)
- De actualiteit van de beheerplannen: vaststelling door de raad (kaderstellende rol van de raad).
- De ramingen in het sociaal domein: reëel en structureel?

Budgetautorisatie door de raad

- Het vaststellingsbesluit van de begroting dient een compleet beeld te geven van de besluitvorming door de raad.
 - Welke begroting is door de raad vastgesteld
 - Wat is het totale budget dat de raad heeft geautoriseerd
 - Welk (her)investeringsbudget is voor het begrotingsjaar beschikbaar gesteld
 - Indien van toepassing: van welke (her)investeringen wil de raad op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie ontvangen
 - Indien van toepassing: de begrotingswijziging en/of het amendement dat door de raad is vastgesteld (tegelijk met de concept begroting)

Zijn er nog vragen???

**Bedankt voor
uw aandacht**